

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

вул. Лабораторна, 69, м. Дніпро, 49000, тел./факс. (0562) 46-41-61,
e-mail: ecology@adm.dp.gov.ua, код ЄДРПОУ 38752461

19.12.2018

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля))

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ПЕРША
УКРАЇНСЬКА ГАЗОНАФТОВА
КОМПАНІЯ"**

код ЄДРПОУ 36050166

пр. Перемоги, 74, м. Київ, 03113

(заявник та його адреса)

19.12.2018

(дата видачі)

ОБД Вих. № 52/0/490-18

(номер висновку)

20187111219

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля
планованої діяльності)

Вих. № 41/0/490-18 від 15.11.2018

(номер і дата звіту про громадське обговорення)

ВИСНОВОК

з оцінки впливу на довкілля

планованої діяльності "Спорудження розвідувальної свердловини № 715
Пролетарського НГКР" для розвідки покладів вуглеводнів.

За результатами оцінки впливу на довкілля, здійсненої відповідно до статей 3, 6-7, 9 і 14* Закону України "Про оцінку впливу на довкілля", планованої діяльності "Спорудження розвідувальної свердловини № 715 Пролетарського НГКР" для розвідки покладів вуглеводнів встановлено, що процедура оцінки впливу на довкілля (далі – ОВД) розпочата 12.07.2018 шляхом оприлюднення повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля (реєстраційний номер справи в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля 20187111219).

Повідомлення про плановану діяльність опубліковано в газетах “Твій рідний край” від 12.07.2018 № 27 (171), “Наше життя” від 14.07.2018 № 51 (10727) та розміщено на дошках оголошень.

3 дня офіційного оприлюднення до департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації надійшли зауваження і пропозиції від громадськості щодо планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, які підлягають включенню до Звіту з ОВД.

Інформація ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ “ПЕРША УКРАЇНСЬКА ГАЗОНАФТОВА КОМПАНІЯ” про зауваження і пропозиції від громадськості щодо планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації відображена на сторінках 78 - 81 Звіту з ОВД.

Звіт з ОВД було офіційно оприлюднено 10.10.2018 в Єдиному реєстрі ОВД.

Оголошення про початок громадського обговорення Звіту з ОВД опубліковано в газетах “Наше життя” від 09.10.2018 № 76 (10752), “Вісті Придніпров’я” від 09.10.2018 № 76 (1976) та розміщено на дошках оголошень.

Звіт з ОВД було розміщено в приміщенні Магдалинівської районної державної адміністрації, що знаходиться за адресою: Дніпропетровська область, смт. Магдалинівка, вул. Центральна, 46.

Громадські слухання з обговорення Звіту з ОВД відбулися 26 жовтня 2018 року в приміщенні актові зали Пролетарського сільськогосподарського комплексу філії “Агрогаз”, що знаходиться за адресою: Дніпропетровська область, Магдалинівський район, с. Деконка, вул. Центральна, 43а.

Згідно поданого Звіту з ОВД, розглядається планована діяльність щодо спорудження розвідувальної свердловини № 715 Пролетарського нафтогазоконденсатного родовища (далі - НГКР) для розвідки покладів вуглеводнів, яке розташоване за межами населених пунктів, на території Жданівської сільської ради Магдалинівського району Дніпропетровської області. Відстань до найближчої житлової забудови становить 512 м (населений пункт Деконка), що зазначено на рисунку 1 та 2 Звіту з ОВД. Площа земельної ділянки для спорудження розвідувальної свердловини становить 2,6 га.

Свердловину будуть споруджувати на території, яка знаходиться на землях сільськогосподарського призначення, що зазначено у додатку Ж Звіту з ОВД. Технологія підготовки та виконання робіт по спорудженню свердловини передбачає, що буровий майданчик має бути вільним від рослинності та зелених насаджень. У випадку необхідності звільнення земельної ділянки, яка має бути відведена під буровий майданчик, від рослинності або зелених насаджень суб’єкт господарювання зобов’язується відшкодувати власникам землі та землекористувачам усі збитки, в тому числі неодожені доходи, а також за свій рахунок привести займані земельні ділянки у попередній стан.

Основні характеристики конструкції свердловини вказані на сторінці 9 Звіту з ОВД.

Тривалість циклу будівництва свердловини становить 103 доби, з них:

- будівельно-монтажні роботи – 10 діб;
- підготовчі роботи до буріння свердловини – 3 доби;

- буріння і кріплення свердловини – 55 діб;
- випробування (освоєння) свердловини – 25 діб;
- демонтажні роботи – 10 діб.

Грунтові води на території будівництва свердловини відкриті на глибині 6 м, тому спорудження розвідувальної свердловини № 715 Пролетарського НГКР буде проводитись по амбарному способу.

Буріння і випробування свердловини буде вестись буровою установкою “К-200” або “SK-1000” з дизельним приводом. Висота бурової вежі разом з основою буде становити 48 м. Для забезпечення процесу буріння електроенергією будуть використовувати дизель-електростанцію ДГЕС-360. В холодний період року буровий верстат, привишкові споруди, побутовий комплекс будуть забезпечуватися теплом від електрокотельної установки ЕПВА-71М.

Цикл спорудження свердловини складається з:

- підготовки майданчика під бурову і монтажу бурового обладнання;
- підготовчих робіт до буріння свердловини, буріння та кріплення свердловини, проведення геофізичних досліджень, вторинне розкриття продуктивного пласта, освоєння та випробування свердловини;
- демонтажу бурового обладнання, перевезення його на нову точку буріння;
- рекультивації земельної ділянки.

Технологія спорудження свердловини і природоохоронні заходи орієнтовані на попередження можливих причин і шляхів забруднення навколишнього середовища, ліквідацію джерел забруднювальних речовин і наслідків їх негативної дії до граничнодопустимих концентрацій забруднюючих речовин.

Основними потенційними забруднювачами навколишнього середовища при спорудженні свердловини є:

- промивальні рідини та тампонажні розчини;
- бурові стічні води і буровий шлам;
- продукти випробування та освоєння свердловини (пластові флюїди);
- матеріали та реагенти для приготування та обробки бурових та тампонажних розчинів;
- продукти згорання палива у двигунах внутрішнього згорання;
- господарчо-побутові стоки та відходи;
- металеві, бетонні та інші відходи від спорудження бурової установки.

Всі забруднення діляться на дві категорії: з технологічних та аварійних причин.

До технологічних причин належить:

- забруднення ґрунтів та вод через негерметичність колон та неякісне цементування;
- недотримання правил безпеки при роботі з ПММ, буровими та тампонажними розчинами;
- прориви трубопроводів, розливи ПММ;
- порушення вимог при навантаженні, транспортуванні та зберіганні хімічних реагентів для приготування бурових і тампонажних розчинів;

- забруднення атмосферного повітря при роботі бурової установки та спалюванні продуктів випробування свердловини.

До аварійних причин належить:

- газонафтоводопроявлення та відкриті фонтани при бурінні свердловини;

- аварійні ситуації та порушення технології випробування свердловини;

- аварійні ситуації при кріпленні свердловини;

- аварійні ситуації з буровим обладнанням.

Забруднююча здатність бурового розчину та ступінь потенційної небезпеки проведення робіт залежить від кількості та класу токсичності хімічних реагентів, які застосовують для обробки промивних рідин і тампонажних розчинів. При бурінні свердловини основні реагенти та речовини, відносяться до помірно небезпечних та мало небезпечних 3 і 4 класу токсичності, загальна кількість яких становить 187,8 т. Сумарна потреба компонентів бурового розчину, що застосовуються при бурінні свердловини, наведені в таблиці 7.1.1 Звіту з ОВД.

Згідно Звіту з ОВД, під час здійснення планованої діяльності, за період спорудження свердловини 103 доби, очікується утворення:

- 1993,5 т промислових відходів;

- 16,42 м³ побутових відходів;

- 7,458 т викидів в атмосферне повітря.

Схему розміщення обладнання на майданчику розвідувальної свердловини зазначено на рисунку 3 Звіту з ОВД.

На майданчику свердловини планується спорудження водної свердловини глибиною 60 м, проектним дебітом 3 м³/год. (72 м³/добу.) для забезпечення водою господарсько-побутових та технологічних потреб під час спорудження розвідувальної свердловини № 715 Пролетарського НГКР, основні проектні дані для водозабезпечення процесу спорудження глибокої свердловини якої зазначені у додатку К Звіту з ОВД. Водна свердловина буритиметься по окремому проекту та підлягає ліквідації після закінчення спорудження розвідувальної свердловини № 715 Пролетарського НГКР зазначено у Звіті з ОВД.

Промислові стоки (бурові стічні води) утворені при використанні значної кількості води на забезпечення експлуатаційних, технічних і технологічних потреб, забруднені глиною, вибуреною породою, хімреагентами. Екологічна небезпека може виникнути при періодично-повторювальних процесах попадання бурових стоків на ландшафт, інфільтрації в ґрунт або стіканні в гідросітку. При дотриманні всіх технологічних заходів забруднення середовища виключається зазначено у Звіті з ОВД.

Після припинення експлуатації водної свердловини вона ліквідується.

Забезпечення питною водою передбачається завозом її спеціально обладнаними автомашинами.

Ємності ПММ, які входять до обладнання бурового верстату підприємства, будуть обладнуватися рівнемірами і дихальними трубками та встановлюватимуться на бетонованих площадках, вздовж периметра яких буде обвалування (стілки), які перешкоджатимуть розтіканню рідин у разі аварії. Ширина обвалування в верхній частині буде не менше 0,5 м. Обвалування

резервуарів виконуватиметься таким чином, щоб воно вмещувало об'єм, який дорівнює номінальному об'єму найбільшого резервуара, що розміщується в цьому обвалуванні, і на 0,2 м вище рівня розливої рідини.

Для збирання відпрацьованого мастила передбачено спорудження бетонованого майданчика розміром 4,0 м × 4,0 м з висотою стінок 0,35 м.

Для зменшення обсягів бурових відходів при спорудженні свердловини передбачена удосконалена система очищення бурового розчину, в якій застосовуватимуться нові досягнення нафтогазової галузі вітчизняного та іноземного виробництва. Проектуються маловідходні технології з використанням вібросита, гідроциклонної установки (пісковідділювач та муловідділювач), центрифуги, завдяки чому рідкі відходи багаторазово включатимуться у виробничий цикл, зменшуючи об'єм відходів.

З метою забезпечення процесу спорудження свердловини приймаються два земляних шламових амбари для роздільного збору шламу, відпрацьованої промивної рідини і стічних вод. Перший – для збирання вибуреної породи та відпрацьованої промивної рідини. Другий – для відстоювання фільтрату промивної рідини, збору відпрацьованої технічної води і стічних вод. Перший відстійний амбар споруджується таким чином, щоб надлишок рідини, яка поступає з блоку очистки і блоку приготування бурового розчину, переливався у другий амбар для відстоювання води, з якого і відкачуватиметься відстоювана вода для повторного використання. По периметру амбарів виконуватиметься обваловка з мінерального ґрунту висотою 0,5 м.

Після закінчення будівництва котлованів будуть проводитися роботи по облаштуванню їх поверхні протифільтраційним екраном. Для даної свердловини згідно з інженерно-геологічними вишукуваннями ґрунті води розкриті на глибині більш ніж 5 м, таким чином проектна глибина амбарів приймається 3 м.

Департамент екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації враховуючи дані, наведені у звіті з оцінки впливу на довкілля, а саме, що:

- **планована діяльність**
передбачає спорудження розвідувальної свердловини № 715 Пролетарського НГКР глибиною 3000 м, метою якої є розвідка покладів вуглеводнів. У випадку отримання промислового притоку газу планується переведення свердловини в експлуатаційну та підключення її до газопроводу та установки комплексної підготовки газу.

- **вплив на ґрунти**
спорудження свердловини № 715 Пролетарського НГКР здійснюватиметься на земельних ділянках загальною площею 2,6 га.

Ділянки, де планується зняття, з послідуочим поверненням родючого шару ґрунтів, розташовані на широкому вододільному плато 0-1°.

Ґрунтовий покрив представлений чорноземами звичайними малогумусними важко-суглинковими, шифр агровиробничої групи ґрунтів – 59е за

“Номенклатурним списком агровиробничих груп ґрунтів України”. Вміст гумусу становить – 4,42 %.

Виходячи із даних Звіту з ОВД, родючий шар товщиною 0,80 м за своїми агрохімічними властивостями придатний для зняття і зворотного повернення на ділянку рекультивації.

Основними факторами і джерелами забруднення та впливу на ґрунт будуть механічні пошкодження, буровий розчин, хімічні реагенти, вибурена порода, стічні води. Механічні пошкодження пов'язані з необхідністю проведення земляних робіт, роботою транспорту. Механічні порушення ґрунтового покриву полягатимуть у переуцільненні орного шару ґрунту та змішуванні верхніх горизонтів у шарі, який знімають. Уцільнення ґрунту відбуватиметься внаслідок надмірного тиску ходовими системами транспортних засобів та іншої техніки. Щільний ґрунт у сухому стані буде чинити суттєвий опір розвитку кореневої системи рослин, погано фільтруватиме воду, для обробки потребуватиме додаткових витрат. Змішування ґрунту верхніх горизонтів може призвести до зменшення запасу гумусу у кореневмісному шарі. Зняття родючого шару ґрунту здійснюватиметься до початку будівельних робіт. Родючий шар зніматиметься за допомогою бульдозера або скрепера і складуватиметься в кагати (бурти) висотою до 3 м з кутом нахилу не більше 30°. Складування родючого шару проводитиметься в межах відведеної земельної ділянки, з врахуванням зони роботи механізмів. Наземний комплекс бурового обладнання і привишкових споруд відноситься до тимчасових. Майданчик, який призначений для монтажу бурового устаткування, буде звільнений від наземних та підземних трубопроводів, кабелів, чагарнику, трави. Підготовчі роботи до спорудження свердловини передбачають планування площі майданчика, прокладання технологічних і побутових трубопроводів з їх термоізоляцією, установку пожежних кранів.

З метою попередження проникнення в ґрунт фільтрату промивальної рідини, хімреагентів, стічних вод, а також з метою недопускання попадання їх в поверхневі водотоки, площадки під буровою вишкою, агрегатами і насосними лотками, блоком приготування розчину, глиномішалкою, циркуляційною системою, складом хімреагентів викладатимуться залізобетонними плитами та блоками, щілини між якими будуть герметизуватися цементним розчином або бетоном на товщину плит. На ділянках спорудження свердловини визначені технологічний майданчик для буріння свердловини; зони для інвентарних вагончиків персоналу підрядників, вагончики соціальної сфери; зони паливно-мастильних установок; зони водоводу, а також ділянка для розміщення спеціальної та пожежної техніки.

З метою захисту відведених земель від забруднення на майданчику спорудження свердловини проводитиметься пошарове зняття родючого (рослинного) шару ґрунту бульдозером на глибину 0,80 м. Змішування верхнього шару ґрунту з мінеральним не допускатиметься. Оскільки тривалість спорудження свердловини менше двох років засівання поверхні багаторічними травами не проводитиметься. Дані стосовно зняття ґрунтового покриву на території спорудження свердловини наведені в таблиці 5.3.1 Звіту з ОВД.

Метою рекультивациі земельної ділянки, відведеної під спорудження свердловини, є запобігання та ліквідація токсичної дії на ґрунт і ґрунтові води нафтопродуктів, хімічних реагентів, бурового розчину, вибуреної породи та інших матеріалів, що використовуватимуться при бурінні свердловини. Захоронення нейтралізованих та знешкоджених бурових відходів можливе безпосередньо на майданчику спорудження свердловини зазначено у Звіті з ОВД.

У Звіті з ОВД передбачено використання ефективних технічних засобів, механічного обладнання і механізмів, для виключення забруднення земельної ділянки, а саме:

- зняття і зберігання родючого шару ґрунту;
- будівництво каналу для відведення дощових і талих вод по периметру бурового майданчика;
- гідроізоляція вигрібної ями;
- влаштування гідроізоляційного покриття (бетонування) техплощадок під вишко- лебідочний, агрегатний та насосний блоки, циркуляційну систему, блок приготування розчину, склад хімреагентів, та ін.;
- влаштування на дні та стінках шламових амбарів протифільтраційного екрану із полімер- бітумного матеріалу;
- обвалування мінеральним ґрунтом шламових амбарів (висотою 0,5 м);
- збір та зберігання бурового розчину;
- збір відходів буріння в амбрах-накопичувачах з протифільтраційним екраном;
- збір та утилізація відпрацьованих ПММ;
- будівництво критого майданчика для хімічних реагентів;
- бетонування майданчика під склади хімреагентів;
- будівництво факельного амбару на випадок ГНВП;
- нейтралізація і захоронення відходів буріння;
- очищення та відведення бурових стічних вод;
- проведення лабораторного контролю за станом забруднення ґрунтів.

Для попередження викидів флюїду на поверхню ґрунту при газопроявленнях та можливих аварійних ситуаціях буде побудовано факельний амбар, який знаходитиметься на відстані більше 100 м від гирла свердловини.

- вплив на водні об'єкти

в період проведення інженерно-геологічних вишукувань ґрунтові води були відкриті на глибині 6,0 м. Площадка передбачуваного спорудження свердловини відноситься до потенційно невідтопленої. Поверхневі водойми знаходяться на значній відстані (р. Оріль - понад 9 км) від місця розташування свердловини.

Бурові розчини (далі - БР), що будуть застосовуватися при бурінні свердловини відносяться до екологічно безпечних БР і розроблені для умов Пролетарського НГКР.

Хімічні реагенти, які входять до складу бурового розчину, є екологічно безпечними (мало небезпечними). Використання хімічних реагентів при бурінні проектною свердловини дозволяє вважати буровий розчин, приготовлений на їх основі, та відходи буріння помірно безпечними і попереджує негативний вплив на

навколишнє середовище. Для попередження витоків БР при спуско-підйомних операціях застосовуватимуться спеціальні відвідні пристрої. Бурові розчини, що застосовуватимуться при спорудженні свердловини, відповідають сучасним вимогам технології буріння.

На період спорудження розвідувальної свердловини, для питного водопостачання передбачається використання привозної води, для виробничого – вода з артезіанської свердловини на буровому майданчику, глибиною 60 м, з дебітом 3 м³/год. (72 м³/добу). В додатку К Звіту з ОВД наведені проектні дані водної свердловини.

Схема водопостачання і водовідведення наведена на рис. 4 Звіту з ОВД.

Потреба води на період буріння свердловини для технічних потреб та розрахунків водоспоживання на господарсько-побутові та питні потреби зазначені у таблицях 5.4.1 та 5.4.2 відповідно у Звіті з ОВД.

Всі стоки від господарсько-побутових потреб відводитимуться в гідроізолювану вигрібну яму, потім вивозитимуться.

Відповідно до наданого Звіту з ОВД при дотриманні всіх технологічних рішень та заходів вплив на водні ресурси відсутній.

Для зменшення витрат технічної води в процесі спорудження свердловини передбачена система зворотного двоконтурного водопостачання. Перший контур (закритий) забезпечує точки споживання чистої води, другий – забезпечує водою після відстоювання для повторного використання.

Передбачається на буровій і система збору стічних промислових вод для повторного їх використання, а також система відводу дощових і талих вод за рахунок будівництва нагріно- вловлюючої траншеї. Відведення бурових стічних вод та стічних вод залежних від атмосферних опадів, в місцях їх можливого забруднення, тобто в межах бурового майданчика, здійснюватиметься по системі металевих лотків для стоків, що укладатимуться по периметру бурової площадки та з залізобетонних плит з повздовжнім нахилом більше п'яти градусів до місця збирання - амбару бурових стічних вод.

Для зменшення витрат води під час буріння свердловини необхідно буде:

- очищені стічні води використовувати на обмивання площадок, обладнання, приготування бурових розчинів, а також для боротьби з поглинанням в процесі буріння свердловини;
- забезпечити масляне охолодження штоків бурових насосів;
- водяну лінію після монтажу опресувати тиском, півтора кратним від очікуваного при роботі;
- змонтувати водозабірну ємність з лічильником, обладнати поплавковим вимикачем, витрати води фіксувати і здійснювати тільки через цю ємність;
- запірну арматуру водних ліній підтримувати у робочому стані і воду використовувати тільки для технологічних потреб;
- не допускати переливу води з ємностей, обладнати ємності поплавковими вимикачами;
- при проведенні спуско-підйомних операцій обладнати ротор обтирачем свічок;

- установити водонасосну станцію зворотного водопостачання для технічних потреб;

- для водного охолодження окремого обладнання бурової установки застосовувати закриту систему циркуляції, яка живиться від контуру споживання чистої води.

Звітом з ОВД передбачені оптимальні технологічні і технічні заходи, які забезпечать екологічну безпеку експлуатаційного об'єкту і мінімальний шкідливий вплив на водоносні горизонти та інші водні об'єкти, а саме:

- ізолювано горизонти підземних вод питної якості від мінералізованих бурових розчинів і пластових вод;

- створення рівномірного затрубного цементного кільця при кріпленні свердловини обсадними колонами в зонах залягання високомінералізованих вод;

- з метою запобігання міграції підземних вод і пластових флюїдів усі обсадні колони цементуються з підняттям тампонажного розчину до гирла;

- при бурінні під технічну колону "хвостовик" та експлуатаційну колону на гирлі свердловини встановлюється проти викидне обладнання;

- застосування у промивних і тампонажних розчинах хімічних реагентів 3-го та 4-го класу токсичності;

- застосування синтетичних мастильних добавок у промивних рідинах на кінцевих етапах буріння;

- при освоєнні свердловини гирло обладнується фонтанною арматурою, а флюїд із свердловини спалюється;

- гідроізолювано земельні амбари та вигрібна яма з метою запобігання забруднення підземних вод;

- влаштовано туалет з водонепроникним вигрібом;

- водовідведення виробничих стоків та забруднених дощових стоків з території техплощадок в гідроізолюваний амбар БСВ (по системі металевих стічних лотків);

- повторне використання води для технологічного процесу;

- очищення бурових стічних вод з використанням коагулянтів.

Для попередження міграції підземних вод і пластових флюїдів усі обсадні колони цементуватимуться високоякісним тампонажним розчином з підняттям до гирла. При застиганні цементного розчину утворюватиметься міцний контакт цементного каменю з породами і колонами. Якість цементування перевірятиметься незалежною геофізичною партією за допомогою методів акустичного зондування наявності контакту цементного каменю з породою і визначення наявності цементного кільця за обсадною колоною. Це буде давати можливість стверджувати, що ізоляція питних горизонтів достатня.

Перелічені заходи забезпечуватимуть захист прісних і мінеральних вод від:

- проникнення поверхневих забруднювачів;

- забруднення складовими бурових розчинів, у т.ч. синтетичними мастилами;

- потрапляння пластових флюїдів при аварійних ситуаціях.

Контроль за забрудненням підземних вод буде здійснюватися по наявним, в зоні впливу бурового майданчика, колодязям або свердловинам, до початку виконання робіт та по їх завершенню.

- вплив на атмосферне повітря

в результаті господарської діяльності в межах ділянки родовища відбуватиметься забруднення повітряного середовища викидами шкідливих речовин в атмосферу стаціонарними та пересувними, організованими (шість джерел) і неорганізованими (два джерела) джерелами викидів. Ці забруднення не будуть довготривалими та масштабними за впливом. Основними компонентами забруднюючих речовин, які виділятимуться в атмосферне повітря в процесі спорудження свердловини це: діоксид азоту, оксид азоту, оксид вуглецю, сажа, ангідрид сірчаний, вуглеводні та інші. Шкідливі речовини, що виділятимуться в атмосферу, відрізняються за своїми властивостями і чинять різноманітний вплив на навколишнє середовище і здоров'я людини.

Нормативна границя СЗЗ – 500 м.

Інтенсивність впливу рівня забруднення повітря на границі СЗЗ не чинить негативного впливу на населення, на стан і характер використання природних ресурсів прилеглої території зазначено у Звіті з ОВД.

Тривалість впливу шкідливих факторів на атмосферне повітря становить до 103 діб.

Гранично допустимі концентрації шкідливих речовин в повітрі робочої зони і атмосферному повітрі наведені в таблиці 5.5.1 Звіту з ОВД.

Згідно розрахункових даних у Звіті з ОВД вплив на атмосферне повітря носить тимчасовий характер і характеризується наявністю шести організованих та двох неорганізованих джерел викидів з обсягом 7,458 т за період спорудження, що еквівалентне 72,415 кг на 1 добу.

При спорудженні свердловини для попередження забруднення атмосферного повітря застосуватимуться такі технологічні заходи:

- використання блоку приготування бурових розчинів, щоб уникнути розпилення порошкових хімреагентів;
- застосування автономного комплексу тампонажної техніки;
- для запобігання газових та водних проявлень – обладнання гирла свердловини спеціальним обладнанням.

- характеристика відходів та обсяги утворення при будівництві та експлуатації

Як зазначено у Звіті з ОВД, відходи 3 класу небезпеки вивозитимуться на комунальне підприємство, а відходи 2 класу токсичності передаватимуться на утилізацію.

Для зменшення обсягів бурових відходів при спорудженні свердловини передбачена удосконалена система очищення бурового розчину, в якій застосовуватимуться нові досягнення нафтогазової галузі вітчизняного та іноземного виробництва. Проектуються маловідходні технології з використанням вібросита, гідроциклонної установки (пісковідділювач та муловідділювач),

центрифуги, завдяки чому рідкі відходи багаторазово включатимуться у виробничий цикл, зменшуючи об'єм відходів.

Розрахунок кількості шламу, який утворився під час буріння показано в таблиці 7.1.3 Звіту з ОВД.

В таблиці 7.1.2 Звіту з ОВД наведено відсотковий вміст складових бурового розчину за класами небезпеки. Враховуючи, що в процесі буріння буровий розчин ще змішується з вибуреною породою в обсязі 482 т, його клас небезпеки буде відповідати 4 (четвертому).

Перед захороненням відходів після проведення знешкодження вуглеводневих забруднень мікробіологічним методом на місці проведення бурових робіт і ліквідацією амбарів відходи нейтралізують.

Нейтралізація досягається за рахунок прискорення біологічного розкладу органічних сполук. У гідроізольовані амбари вводиться композиція, що містить фосфогіпс, соломку і органічні добрива у концентраціях C_{min} , масова частка яких наведена у таблиці 7.1.6 Звіту з ОВД. Загальна кількість відходів, які підлягатимуть нейтралізації, складається з видаленої породи після системи очищення (482 т), відпрацьованого бурового розчину (670,0 т середньою густиною 1120 кг/м^3) та розчину для випробування (94,9 т густиною 1020 кг/м^3) і становить 1246,9 т.

Композицію готуватимуть поблизу амбару, перемішуватимуть з відходами або вноситимуть періодично в амбари по мірі їх заповнення.

При досягненні структурної міцності ґрунту 0,68-1,00 МПа ще раз наносять меліоративну суміш. Нанесений шар меліорантів переорюють плугом ПН-4-35 з метою перемішування. Після загального розрівнювання нанесуть родючий шар ґрунту.

- вплив шуму та вібрації

одним із видів впливу на навколишнє середовище в процесі спорудження свердловини буде шум від обладнання і транспортних засобів. Для захисту людей від шкідливого впливу шуму, необхідно регламентувати його інтенсивність та інші характеристики, які визначають міру шкоди, що заподіюється ним на організм людини. Саме для цієї цілі здійснюватиметься гігієнічне або санітарне нормування шуму.

Гігієнічне нормування шуму базується на критеріях здоров'я і працездатності людей з оцінкою його впливу на увесь організм у процесі трудової діяльності.

Буровий верстат, генеруватиме шум у 75 дБА-екв. За рахунок зниження рівня звуку стінами дизельного блоку на віддалі 50 м від джерела шуму рівень звуку становитиме 58 дБАекв. Шумові впливи на межі СЗЗ майданчика становитимуть 24 дБА.

Зниження рівня звуку відбуватиметься за рахунок смуг зелених насаджень, які знаходяться на шляху розповсюдження звуку від працюючого обладнання. При ширині смуги 21 – 25 м зниження рівня складає $\Delta L_A \text{ зел} = 10 \text{ дБА}$.

Таким чином рівень звуку в розрахунковій точці на віддалі 500 м від джерела шуму складе 24 дБА, що менше норми. Допустимий еквівалентний

рівень звуку в дБА для території безпосередньо прилягаючої до житлових будівель в денний час (з 8 по 22 год.) становить 55 дБА, в нічний час – 45 дБА. Отже, шкідливого впливу шуму на межі найближчої житлової забудови (с. Деконка), що знаходиться на відстані 512 м, не буде (рівень шуму буде рівний фоновому шуму навколишнього середовища) зазначено у Звіті з ОВД.

Для зменшення рівня акустичного впливу передбачено:

- використання в переважній кількості обладнання з електричною і гідравлічною системою силового приводу;
- клапани-розрядники системи пневмоуправління буровим обладнанням будуть поміщені у звукоізолюючі кожухи;
- буде обладнано глушниками вікна вентиляційної системи, що виходитиме на головний майданчик.

Для зменшення рівня вібрацій передбачено:

- все обладнання бурового верстату, яке викликає вібрацію, встановлюватиметься на вібропоглиначі дерев'яні прокладки;
- станини і рами бурового обладнання монтуватимуться на вібропоглинаючих подушках.

По результатам розрахунків та аналізу шумового впливу в період спорудження свердловини, на межі СЗЗ майданчика спорудження, рівень звуку буде становити 24 дБА. Таким чином, рівень шумового навантаження не перевищить встановлених санітарно-гігієнічних норм на межі санітарно-захисної зони, а саме 45 дБА (в нічний час).

Згідно з матеріалами наданого Звіту з ОВД рівень звуку в розрахунковій точці на віддалі 500 м від джерела шуму буде складати 24 дБА, що менше норми.

- вплив на ландшафт та геологічне середовище

геологічним середовищем проектної свердловини є геологічний розріз, який розкривається в процесі буріння до проектної глибини. У геологічній будові родовища беруть участь палеозойські, мезозойські і кайнозойські відклади, що залягають на кристалічному фундаменті. Стратиграфічне розчленування розрізу проводилося на основі промислово-геофізичних матеріалів, літологічного опису порід, а також за співставленням з розрізами сусідніх площ з використанням матеріалів попередніх підрахунків запасів.

Пролетарська структура виявлена і підготовлена до пошукового буріння сейсморозвідкою у 1965 р. В цьому ж році розпочалось буріння свердловини 1, якою встановлена промислова газоносність відкладів серпухівського ярусу. Поклади вуглеводнів виявлені в антиклінальних пастках московського (горизонт М-7), башкирського (горизонти Б-5, Б-8, Б-9, Б-10, Б-11в, Б-11н, Б-12), серпухівського (горизонти С-4, С-6-7, С-8в, С-8н, С-9, С-17в, С-20, С-22) та візейського ярусів (горизонти В-14н, В-15, В-16в).

Глибина розвідувальної свердловини № 715 Пролетарського НГКР - 3000 м, стан геологічного розрізу, який вміщує стратиграфічні комплекси і підземні горизонти з відмінними по величині пластовими параметрами. До них відносяться: градієнти гідророзриву порід, градієнти пластових тисків, пластові температури, горизонти з прісними та мінералізованими водами, газоносні і

поглинаючі горизонти та інші. При сумісному розкритті таких горизонтів можуть створюватися умови виникнення інтенсивних газопроявлень, що буде негативно впливати на геологічне середовище у вигляді міжпластових перетоків пластових вод і природного газу з конденсатом, забруднюючи надра.

Заходи спрямовані на запобігання порушенню нормативного стану геологічного середовища приведені в розділі 7.4 Звіту з ОВД.

Вплив на ландшафт відсутній так як ділянка розташована на орних землях і використовується тимчасово з наступним приведенням до первинного стану зазначено у Звіті з ОВД.

- вплив на стан фауни, флори та біорізноманіття

рослинний і тваринний світ є основними компонентами навколишнього середовища. Згідно Закону України “Про рослинний та тваринний світ” необхідно здійснити комплексні заходи, спрямовані на збереження і охорону об’єктів рослинного і тваринного світу.

На території розміщення бурової установки та СЗЗ в 500 м відсутні заповідні об’єкти зазначено в додатку Н Звіту з ОВД.

Ділянка належить до земель сільськогосподарського призначення (рілля) тому зелені насадження у вигляді лісової зони відсутні.

Компактне розміщення об’єктів спорудження свердловини забезпечує мінімальний вплив на рослинний світ навколишньої території. Свердловина знаходиться на відстані понад 9 км від заповідних об’єктів, тому вплив на тваринний світ – відсутній вказано у Звіті з ОВД.

У процесі спорудження свердловини передбачені заходи і технології по захисту земельної ділянки, зайнятої об’єктами рослинного світу, від засмічення, забруднення промисловими та побутовими відходами і стоками, хімічними реагентами.

На землях, що прилягають до території спорудження, немає рідкісних і зникаючих видів рослин і тварин. Негативний вплив від господарської діяльності для тварин і птахів проявляється від шумового забруднення та можливого порушення місць їх традиційного гніздування.

Заходами щодо охорони рослинного та тваринного світу передбачено:

- проведення повної технічної та біологічної рекультивациі порушених земель;

- збір бурових стічних вод з подальшим відведенням їх в гідроізолювані амбари.

Вплив на стан фауни, флори незначний, так як ділянка розташована на землях сільськогосподарського призначення, вплив на біорізноманіття відсутній зазначено у Звіті з ОВД.

а також з урахуванням всієї інформації, зауважень і пропозицій, що надійшли протягом строку громадського обговорення (звіт про громадське обговорення разом з таблицею повного, часткового врахування або обґрунтованого відхилення зауважень і пропозицій є невід’ємною частиною цього висновку), департамент екології та природних ресурсів

Дніпропетровської ОДА вважає допустимим/недопустимим провадження планованої діяльності з огляду на нижченаведене, а саме на те, що:

ТОВ "ПЕРША УКРАЇНСЬКА ГАЗОНАФТОВА КОМПАНІЯ" розташоване за адресою: 03113, м. Київ, Пр. Перемоги, 74, код ЄДРПОУ 36050166, планує проваджувати діяльність по спорудженню розвідувальної свердловини № 715 Пролетарського нафтогазоконденсатного родовища (НГКР) з метою розвідки покладів вуглеводнів на території якої, об'єкти природно-заповідного фонду та курортні зони відсутні.

На підставі наведених у Звіті з ОВД оцінок впливів на компоненти довкілля (водні та земельні ресурси, ґрунти, кліматичні фактори, матеріальні об'єкти, ландшафт та рівні шумового, теплового та вібраційного забруднення) сукупний вплив планованої діяльності є допустимим.

За результатами аналізу Звіту з ОВД встановлено, що при виконанні екологічних умов, встановлених для планованої діяльності впливи на навколишнє середовище характеризуються як допустимі.

Екологічні умови провадження планової діяльності:

1. Для планованої діяльності встановлюються такі умови використання території та природних ресурсів під час виконання підготовчих і будівельних робіт та провадження планованої діяльності, а саме:

- перед початком проведення робіт забезпечити здійснення обстеження ділянки планованої діяльності з метою виявлення вибухонебезпечних та інших робіт;
- влаштувати тимчасове огороження майданчика проведення робіт;
- заборонити здійснення робіт поза межами відведеної земельної ділянки;
- забезпечити встановлення тимчасових дорожніх знаків в межах території проведення робіт;
- забезпечити ефективне використання території для розміщення будівельних матеріалів і обладнання та не допускати порушення законних інтересів третіх осіб. Місця зберігання матеріалів для виконання будівельно-монтажних робіт, а також місця паркування транспортних засобів повинні бути обладнані таким чином, щоб гарантувати захист ґрунту від забруднення;
- технологічне обладнання, яке використовується на об'єкті, повинно відповідати проектній документації;
- при роботі обладнання необхідно дотримуватись вимог технологічних інструкцій;
- ремонтні та профілактичні роботи повинні проводитися згідно графіка ремонтних та профілактичних робіт;
- на період проведення робіт – заправка, мийка, техобслуговування та ремонт транспортних, вантажопідйомних механізмів (у тому числі регулярні профілактичні ремонти для запобігання втрат паливо-мастильних матеріалів в спеціально обладнаних місцях за межами території планованої діяльності та на спеціалізованих підприємствах;

- заборонити використання техніки із підтіканням ПММ та перевищенням у відпрацьованих газах нормативно встановлених значень;
- облаштувати тимчасові автодороги для будівельної техніки з верхнім шаром, що забезпечуватиме мінімальне пилоутворення в межах об'єкта проведення робіт;
- відновити дорожнє покриття автошляхів після закінчення проведення робіт;
- використовувати тільки спеціалізовану техніку у технічно справному стані;
- мешкати у тимчасових санітарно-побутових приміщеннях на території будівельних майданчиків заборонено;
 - для тимчасового проживання робітників необхідно влаштувати вахтові містечка, які слід передбачати під час розроблення ПОБ;
 - будівельні майданчики, робочі дільниці, робочі місця повинні бути забезпечені необхідними засобами колективного та індивідуального захисту, первинними засобами пожежогашіння, а також засобами зв'язку та сигналізації;
 - обладнати гирло свердловини противиکیدним обладнанням;
 - забруднення території видобутою сировиною не допускається;
 - забезпечити повне та комплексне геологічне вивчення надр;
 - під час геологічного вивчення свердловини повинно бути забезпечено достовірний облік видобутих корисних компонентів, а також агентів впливу, що закачуються в нагнітальні свердловини;
 - поводження з відходами здійснювати відповідно до вимог Закону України "Про відходи", укладених договорів зі спеціалізованими організаціями у сфері поводження з відходами, у тому числі, з небезпечними;
 - суворо дотримуватися статті 17 Закону України "Про відходи";
 - встановити контейнери для зберігання відходів та мобільні (пересувні) санітарно-технічні прилади (біотуалети) із герметичними ємностями для збору рідких відходів з розрахунку на чисельність осіб залучених до виконання робіт з планованої діяльності;
 - не допускати в ході будівництва змішування відходів, забезпечувати повне збирання, належне зберігання та недопущення знищення відходів, для утилізації яких в Україні існує відповідна технологія. Відходи по мірі утворення збирати у тару, призначену для кожного класу небезпеки відходів з дотриманням правил безпеки для подальшого перевезення на об'єкти утилізації, місця знешкодження або захоронення;
 - суворо дотримуватись Водного та Земельного кодексів України;
 - отримати дозвіл на спеціальне водокористування у разі використання води в об'ємі більше 5 кубічних метрів на добу;
 - здійснювати контроль складу і фізико-хімічних властивостей бурових стічних вод із амбарів після їх очищення із застосуванням коагулянту;
 - параметри очищеної води повинні відповідати вимогам СОУ 73.1-41-11.00.01:2005 та не перевищувати таких значень: нафтопродукти 50 – 100 мг/дм³; мінералізація – не більше 4500 мг/дм³; рН 5,5 – 8,2 од.рН;

- організувати збір, очищення та водовідведення дощових і талих вод, з метою виключення забруднення ґрунту;
- скидати стічні води, використовуючи рельєф місцевості (балки, пониззя, кар'єри тощо), забороняється;
- забезпечити виконання статті 105 Водного кодексу України в частині обладнання споруджувальних свердловин, з метою охорони підземних вод;
- при проведенні господарської діяльності суворо дотримуватись статті 70 Водного кодексу України;
- забезпечити герметизацію систем зливу, наливу та систем закачування, обладнання запірної арматури, трубопроводів;
- суворо дотримуватись статті 10 Закону України "Про охорону атмосферного повітря";
- не допускається спалювання промислових та побутових відходів, які є джерелами забруднення атмосферного повітря забруднюючими речовинами та речовинами з неприємним запахом або іншого шкідливого впливу, на території проведення робіт;
- розробити спеціальні заходи щодо охорони атмосферного повітря на випадок виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру і вживати заходів для ліквідації причин, наслідків забруднень атмосферного повітря;
- розробити агрохімічний паспорт земельної ділянки з матеріалами ґрунтових обстежень земельної ділянки;
- призначити особу, відповідальну за зняття та перенесення ґрунту;
- з метою виключення виникнення пиління ґрунту під час транспортування ґрунту автотранспортом передбачити відповідні організаційно-технічні заходи (тенти тощо);
- при зберіганні та накопиченні ґрунту на території тимчасового зберігання передбачити заходи з метою виключення виникнення пиління;
- не допускати забруднення нафтопродуктами ґрунтів на території підприємства. У разі виявлення такого забруднення необхідно вжити заходів щодо його ліквідації;
- не допускати змішування родючого ґрунту з мінеральним;
- провести гідроізоляцію та обваловку амбарів-накопичувачів для попередження забруднення ґрунтів відходами буріння;
- глибина амбарів повинна складати не більше 3 м;
- влаштувати екран з полімер-бітумного матеріалу для гідроізоляції амбарів;
- контролювати і дотримуватись технологічних параметрів буріння;
- під час проведення робіт еквівалентний рівень шуму на межі нормативної санітарно-захисної зони підприємства не повинен перевищувати нормативних значень;
- з метою не перевищення допустимих нормативних рівнів вібрації при роботі будівельних машин та механізмів використовувати захисні кожухи, ізоляційні покриття та віброізолюючі мати;

- будівельні матеріали, що будуть використовуватися при проведенні будівельних робіт повинні відповідати нормативним рівням радіаційних параметрів. Обов'язкове проведення радіаційного контролю після реконструкції та будівництва нового об'єкту;
- здійснити благоустрій території об'єкту планованої діяльності та прилеглої території після закінчення розвідувальних робіт;
- здійснити улаштування гідроізоляції фундаментів, заглиблених споруд і комунікацій;
- забезпечити заземлення металевих частин машин і механізмів;
- оснастити будівлі і споруди засобами захисту від блискавки та від статичної електрики, передбачити занулення та заземлення електроустаткування;
- обов'язкове дотримання державних будівельних норм та інших документів, що регламентують охорону навколишнього середовища при виконанні будівельних робіт;
- призначити відповідальних осіб у сфері дотримання вимог природоохоронного законодавства;
- забезпечити персонал засобами індивідуального захисту;
- вимірювати періодично вибіт свердловини, стежити за його станом.

2. Для планованої діяльності встановлюються такі умови щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та усунення їх наслідків, а саме:

- з метою недопущення виникнення аварійних ситуацій, забезпечити організаційно-технічні заходи, що будуть спрямовані на ліквідацію аварійної ситуації та недопущення забруднення навколишнього природного середовища (з урахуванням визначення, місця провадження планованої діяльності – встановлена обов'язковість наявності ПЛАС, розробленого та узгодженого у встановленому законодавством порядку і наявність оперативного плану по боротьбі з надзвичайною ситуацією, пожежею тощо);
- при виникненні будь-яких нештатних ситуацій (поломка, аварії значні несприятливі метеорологічні умови тощо) припинити роботи до приведення технологічного процесу до нормальних умов та встановлених регламентом робіт;
- розробити спеціальні заходи щодо охорони атмосферного повітря, ґрунтів, водних ресурсів, інших природних об'єктів на випадок виникнення надзвичайних ситуацій техногенного чи природного характеру як при будівельних роботах так і при технологічному процесі та експлуатації об'єкту планованої діяльності, вживати заходів для ліквідації причин і наслідків забруднення;
- виключити можливості виникнення надзвичайної ситуації шляхом ізоляції джерел виникнення надзвичайної ситуації в обладнанні та приміщеннях, застосуванням магнітного захисту, реле контролю швидкості, датчиків підпору, кінцевих вимикачів, блокувань й автоблокувань, виробничої й аварійної сигналізації, заземлення й занулення, засобів захисту від статичної електрики, а також суворою регламентацією вогневих робіт, умов зберігання сировини й готової продукції, схильних до самозаймання, використанням термометрії й

газового аналізу, дистанційного автоматизованого керування виробничими процесами, організацією планово-попереджувального ремонту (ППР);

- дотримуватися вимог щодо охорони праці;
- дотримуватися правил пожежної безпеки.

3. Для планованої діяльності встановлюються такі умови щодо зменшення транскордонного впливу планованої діяльності,* а саме:

Підстави для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля відсутні.

4. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення таких компенсаційних заходів:**

- своєчасна та в повному обсязі сплата екологічного та інших податків;
- своєчасна та в повному обсязі сплата за оренду земельної ділянки та рентної плати;
- сплачувати нараховані компенсаційні збитки при аварійних ситуаціях.

5. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із запобігання, уникнення, зменшення (пом'якшення), усунення, обмеження впливу планованої діяльності на довкілля, а саме:**

- забезпечити поводження з відходами різних класів небезпеки відповідно до вимог Закону України "Про відходи";
- забезпечити дотримання допустимих нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин у повітрі на межі санітарно-захисної зони відповідно до вимог Закону України "Про охорону атмосферного повітря";
- забезпечити дотримання допустимих рівнів шуму на території найближчої житлової забудови вдень та вночі відповідно ДСП 173-96 "Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів";
- забезпечити контроль за технічним станом свердловин.

6. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення післяпроектного моніторингу, а саме:**

- здійснювати моніторинг впливу шуму від планованої діяльності на довкілля на межах санітарно-захисної зони, досліджень забруднення ґрунту, якості води свердловини.

Результати післяпроектного моніторингу (звіти тощо) подаються до першого числа наступного місяця за звітним до Департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації, а також до органів місцевого самоврядування з метою забезпечення інформування громадськості.

В разі необхідності, забезпечити безперешкодний доступ уповноважених державних органів у відповідності до вимог діючого законодавства для проведення післяпроектного моніторингу.

Примітка: якщо під час провадження господарської діяльності, щодо якої здійснювалась оцінка впливу на довкілля, виявлено значний негативний вплив цієї діяльності на життя і здоров'я населення чи довкілля та якщо такий вплив не

був оцінений під час здійснення оцінки впливу на довкілля та/або істотно змінює результати оцінки впливу цієї діяльності на довкілля, рішення про провадження такої діяльності за рішенням суду підлягає скасуванню, а діяльність припиненню.

(зазначається порядок, строки та вимоги до здійснення моніторингу)

7. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення додаткової оцінки впливу на довкілля на іншій стадії проектування, а саме:**

Відповідно до звіту з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності та за результатами його аналізу здійснення додаткової оцінки впливу на довкілля передбачається у випадку отримання промислового притоку газу, при переведенні свердловини в експлуатаційну та підключення її до газопроводу та установки комплексної підготовки газу.

(зазначаються строки та обґрунтовується така вимога)

Розширення та зміни, включаючи перегляд або оновлення умов провадження планованої діяльності, встановлених (затверджених) рішенням про провадження планованої діяльності або подовження строків її провадження, реконструкцію, технічне переоснащення, капітальний ремонт, перепрофілювання діяльності та об'єктів можливе за результатами додаткової процедури з оцінки впливу на довкілля.

Висновок з оцінки впливу на довкілля є обов'язковим для виконання. Екологічні умови, передбачені у цьому висновку, є обов'язковими.

Висновок з оцінки впливу на довкілля втрачає силу через п'ять років у разі, якщо не було прийнято рішення про провадження планованої діяльності.

Начальник відділу контролю природоохоронних заходів та оцінки впливу на довкілля управління інвестиційної політики, екологічних програм та оцінки впливу на довкілля департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації

(керівник структурного підрозділу з оцінки впливу на довкілля уповноваженого органу)

(підпис)

О.А. Десна

(ініціали, прізвище)

Директор департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації

(керівник уповноваженого /заступник керівника центрального органу)

Р.О. Стрілець

(ініціали, прізвище)

* Якщо здійснювалася процедура оцінки трансграничного впливу.
** Якщо з оцінки впливу на довкілля випливає така необхідність.